

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas II. Solvuntur Argumenta in oppositum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

homomoveri se ex illa intentione mala, cur ergo Deus ex sua parte, subducet concursum suum tanquam causa prima supernaturalis? Cum aliunde nihil obstat. Deinde urget Ripalda: Inintelligibile est, voluntatem moveri efficaciam actus imperantis, ad actum supernaturalem imperatum, quin actus imperans, exerceat causalitatem in actum imperatum, cum illa causalitas stet in movendo & determinando. Ergo apparet, quod tunc exerceatur actus ex motione & causalitate actus imperantis: & sicut Deus confert concursum suum ad consecrationem hostie imperatam mala intentione, ita conferet & ad actum supernaturalem.

Tum quia, sit obligatio ponendi aliquem actum supernaturalem; in tali circumstantia Deus dat gratiam vi sui promissi, & si non daret, non essemus securi, Deum in opere salutis facere quantum est ex illo, & non denegare gratiam: cum tamen id importent locutiones PP. Porro in circumstantia talis obligationis, cur non poterit se jungere vana gloria, & tamen cum suppositione gratiae collata? Tum quia, ponamus aliquem esse in articulo obligationis resistendi gravissimae tentationi, idque sub mortalitate: jungatur tunc illi appetitus veniabilis vanae gloriae, per te non conferetur illi gratia supernaturalis. Ergo cadet: Quia sine gratia supernaturali gravissimae tentationi resisti non potest. Quapropter, in illo casu peccabitne mortaliter vel non? si non peccabit? Ergo erit tunc voluntarius consensus, gravissimae tentationi & ad resistendum graviter obliganti, sine ullo peccato? Si peccabit? Ergo peccabit, & tamen non potuit non peccare, siquidem non habuit vires non peccandi, non enim data est illi gratia supernaturalis, miscebatur enim vana gloria. Tum, quia in tali circumstantia vel non datur etiam gratia sufficiens? & obstat doctrina Theologicae in hac materia, vel tantum non dabitur efficax, & quaeritur cur non?

RESPONDETUR 3. Implicare, ut actus supernaturalis referatur in finem vanae gloriae, quia haec non habetur, nisi ratione actuum externorum.

CONTRA est. Nego, quod vana gloria, non possit intendi, ratione actuum internorum in causam, quo saltem miraculose noscantur. Rursus etiam actiones externae merentur gloriam apud homines, non nisi ex supposita connexion cum interioribus, & in materiis Christianae vitae, ex suppositione actuum supernaturalium. Ergo si actus exteriores possunt imperari a voluntate mala, poterunt imperari saltem indirecte, etiam supernaturales interni. Deinde nulla est in hoc repugnantia, ut sit Angelus vanae gloriae capax etiam habenda ab aliis: pone ergo illum velle hanc vanam gloriam, cur tunc non poterit imperare sibi actionem internam? quam solam manifestet alteri, modo suae locu-

tionis, non autem faciendo Actum externum. Quod autem dicitur, intervenire tunc duas volitiones, quandam bonam imperantem etiam actum internum bonum, & quandam malam, imperantem actum externum.

CONTRA est. Quia hoc ipsum arbitrarie dicitur. Rursus, cum eos actus, quos sigillatim possumus facere, possumus etiam uno actu complecti: & ita genus & differentia, quae alias noscuntur distincto actu, possunt à nobis attingi uno actu indivisibili; cur ergo etiam illas duas actiones, non posset unus actus complecti, ut ei respondeat tota illa actio interna supernaturalis? Tum, quia connoti potest homo, ut non nisi mala intentione ponat dolorem, confessionem &c. cur ergo affingeretur illi tunc alia intentio bona, quam ille in se non experitur?

3. RATIO est, quae utitur Oviedo cit. n. 5. Motiva actus imperantis & imperati sunt inter se distincta, distinctos efficientia actus: Ergo inter se non sunt impossibilia: sicut non sunt impossibiles duo actus in eadem voluntate, quorum unus respiciat pravum objectum, à quo malitiam trahat, & alius objectum honestum. Ergo idem dici poterit de imperio malo, & de actu imperato supernaturali bono.

PROBATUR 3. Conclusio Argumento negativo, scilicet quia id non implicat contradictionem.

DIFFICULTAS II.

Solvuntur Argumenta in oppositum.

OBJICITUR 1. Actus fidei non potest imperari a voluntate mala. Ergo nec actus supernaturalis v.g. amoris vel spei.

RESPONDETUR 1. Arriaga, disparitatem assignando: quia amor non pendet ab ullo pravo imperio: hinc bene poterit ex supererogatione impelli voluntas ad illum, à naturali actu, & consequenter etiam à malo. At actus fidei petit necessario determinativum, & cum in se sit valde perfectus & supernaturalis; exigit etiam proportionatum determinativum sibi & sui. Ergo supernaturale.

RESPONDETUR 2. Appetitus vanae gloriae ex actu fidei, potest in primis considerari secundum quod non importat etiam virtuale imperium intellectui, ut assentiat objecto inveniendi, sic sumpta vana gloria, non potest esse influxiva ad positionem actus fidei: quia adhuc tunc responderet intellectus, ego non possum assentiri liberè: quia non sum liber: non etiam possum assentiri actu necessario: quia ego non assentior nisi rebus certis & evidentibus, quantum est ex me, mihi autem objectum revelatum, non est evidens: ex alia parte non inclinor à voluntate imperante hoc mihi: & sicut, si appetitus vanae gloriae imperaret actum volandi homini; diceret potentia executiva, non possum:

quia non habeo requisita ad volandum, quæ executioni applicare possim; nec vana gloria, potest efficaciter imperare illum volatum; ita & in præfenti efficaciter non imperabit actum fidei, cum præcisè attendat ad solam excellentiam vanam, ad imperium non accedendo, quale alias requiritur. Quod si illa vana gloria, sit simul imperium virtuale imperans intellectui, ut etiam objecto inevidenti assentiatur, nihilominus præcisè, ex vi imperii talis, non prohibet actus fidei supernaturalis: quia per Patres requiritur voluntas credendi, sicut oportet ad salutem, & voluntas credendi, quæ est donum Dei, quibus & similibus phrasibus ostendunt, antecedere debere indispensabiliter, pro præfenti ordine, actum voluntatis supernaturalem. Hinc si ille non ponatur, non ponetur actus supernaturalis fidei. Secus fit in aliis materiis, quia PP. sentiunt ex vana gloria posse nos moveri ad bona opera, sine addito: bonorum autem operum nomine sine addito, veniunt operationes supernaturales, salvâ exceptione actus fidei, quam faciunt iidem PP. Quamvis autem supra dixerimus non intervenire duplicem voluntatem in positione actuum supernaturalium; id intelligendum est salvis exceptionibus: præcipuè cum etiam experientia ostendat, præter appetitum vanæ gloriæ, dari imperium credendi.

OBJICIT 2. Suarez. Motivum actus mali est valde imperfectum. Ergo non sufficit ad excitandam voluntatem pro actu bono & supernaturali in se perfectissimo.

RESPONDET Arriaga, hoc argumento falsitatem non probari, quod actus bonus naturalis, qui non est perfectissimus non possit imperari à malo.

Alio ex principio satisfit, quod tunc solum motivum imperfectius, non possit ponere actum perfectiorem longè, quando illud motivum, est necessariò requisitum, & aliunde non supplebile: ad actus autem supernaturales, non requiritur illud motivum antecedens vanæ gloriæ: & determinatio illius actus ad esse, potest haberi ex ipso motivo, ut ita dicam, intrinseco actui. Quamquam videmus etiam causas ignobiliorens æquivocas, concurrere ad nobiliorem in ratione entis effectum, & instrumentum ferreum, procudere annulos aureos.

OBJICIT 3. Repugnat sanctitati Dei ad actum supernaturalem ex hac intentione concurrere.

RESPONDETUR. Sicut sanctitas Dei non vetat, quod minus Deus, ut causa prima naturalis, ad ipsam pravam intentionem concurrat; ita nec vetabit, ut in ordine supernaturalis ad talem actum concurrat.

INSTABIS 1. Quamvis Deus habeat jus & dominium vitæ & mortis, possitque vitam auferre Petro, tamen non potest eam auferre, si id

ab eo petam malâ intentione. Ergo neque concurrere potest ad actum supernaturalem malâ intentione faciendum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia in priori casu Deus esset causa specialis & particularis ipsam illam occisionem per se ponendo, vel ejus medium per se applicando; in casu autem consequentis, Deus se haberet ut causa prima supernaturalis, non denegans suum concursum. Rursum, duo illic interveniunt actus: in prius intentio mala; ad hanc non concurrat Deus supernaturali concursu: secundò intervenit actus supernaturalis, ad quem concurrat quidem Deus tanquam Auctor supernaturalium; sed ille actus retinet in se totam bonitatem intrinsecam. Jam autem, si Deus ad instantiam illius odii occideret Petrum; & odium, & instantia, & occisio, secundum has circumstantias esset mala, Deusque cooperaretur malo: cooperando autem actui supernaturali, non cooperatur malo. Quod ulterius in hoc resolvitur, quia motivum intrinsecum illius occisionis, esset malum, nempe odium petentis: motivum autem intrinsecum actus amoris Dei, imperati à vana gloria, esset bonum, nempe bonitas Dei.

INSTABIS 2. Actum illum supernaturalem detestatur Deus, propter illud imperium voluntatis, licet non detestetur propter illummet ipsum: ad eum modum, quo actum externum non detestatur Deus propter illummet ipsum, sed propter malitiam internam.

RESPONDETUR, quod illa detestatio compatitur amorem illius actus in se. Unde detestabitur illum Deus in quantum dicit relationem ad vanam gloriam; non detestabitur autem in quantum est à principio supernaturali & ex motivo intrinseco bono: quod motivum in hoc actu, habet rationem principalis.

INSTABIS 3. Ex iis, quæ sibi opponit Ripalda cit. n. 2. Actus supernaturalis non potest fieri sine gratia per Christum, actus autem vitiosus non potest fieri auxilio gratiæ per Christum, quia Christus non est mortuus, ut operaremur vitiosè.

RESPONDETUR. Actum vitiosum extrinsecè, intrinsecè autem bonum, posse fieri auxilio gratiæ per Christum: quia illud auxilium non nisi actum illum supernaturalem causaret. Unde negatur illum actum in se esse malum, adeoque non esse talem, ut melius fuerit illo carere, sed sola illa intentio est mala. Addit Ripalda. Melius fuisset damnato non habuisse auxilium sufficiens quam habuisse, & reddidisse non operans, & tamen etiam illud, habet rationem doni. Sic & actus ille in se spectatus, habebit rationem doni, licet melius fuisset, non habuisse talem intentionem.

OBJICITUR 4. Non potest fieri id, quod ponit Conclusio, idque ex natura & conditione ipsiusmet virtutis: quia per August. Virtus est bona

bona qualitas mentis qua nemo male utitur. Quando autem fit actus virtutis supernaturalis sed malo fine, male tunc utimur virtute.

RESPONDETUR. Cum nonnisi extrinsecè ille actus sit futurus malus, & intrinsecè bonus; nec dum virtute quisquam male utetur. Unde admittimus duplex motivum, extrinsecum in ipsa scilicet vana gloria inclusum, & motivum intrinsecum formalis v. g. amorem, dicimusque: Si sit motivum intrinsecum bonum, hoc est motivum, sine quo impossibile est poni illum actum; & ipse actus, erit bonus.

INSTABIS I. Bonum est ex integra causa, malum verò ex quocunque defectu. Ergo ille actus erit simpliciter malus.

RESPONDETUR. Bonum esse ex integra causa quoad prædicata intrinseca actus, licet quoad extrinseca sit aliquis defectus. Neque valet si dicas, quod sit extrinseca actui prohibitio, tempus, & similia, & tamen hæc omnia vitiant actum. Ergo idem dicendum de illa mala intentione. Nam sunt quidem hæc extrinseca actui physice, sed non extrinseca moraliter, non enim est extrinsecum actui malo, fieri contra prohibitionem, quæ etiam prohibitio formalis malitiam. Actio autem virtuosa supernaturalis intrinsecè non est mala, quamvis sit dissonum imperium, quod illam imperat, quod imperium non formalisat illam intrinsecè.

INSTABIS 2. Actio quæ essentialiter pendet à mala intentione, non potest esse bona, ille autem actus supernaturalis essentialiter pendet à mala intentione.

RESPONDETUR. Majorem esse veram de actionibus, quæ insuper in se non dicunt motivum intrinsecum bonum. Ad Min. dici potest, quod per accidens sit illud imperium, & nonnisi actui reduplicativè accepto essentielle.

INSTABIS 3. Circumstantia finis est potissima in objecto. Ergo cum fine malo, non potest esse objectum bonum.

RESPONDETUR. Finem & motivum intrinsecum, esse circumstantiam potissimam in objecto, non autem finem extrinsecum. Amor autem v. g. Dei, habet aliud motivum intrinsecum, & non vanam gloriam.

OBJICITUR 5. à pari.

I. PARITAS est: Actus exterior imperatus est malus malitiâ imperantis mali. Ergo & actus ille supernaturalis, erit malus malitiâ imperantis. Ergo cum non possit esse malus actus supernaturalis, non poterit imperari ab actu malo.

RESPONDETUR. Cum non habeat actus exterior propriam suam bonitatem, debet denominari malus, vel bonus nonnisi ab interno imperante. Hinc si imperans sit malus, etiam derivabit malitiam in externum. Cum autem internus actus, habeat malitiam & bonitatem propriam, sicut & propriam libertatem; pote-

rit in conditionem boni vel mali per sua intrinseca transire.

2. PARITAS est. Actus bonus non potest imperare malum. Ergo nec malus bonum.

RESPONDETUR. Si actus bonus imperaret malum, esset bonus, ut supponitur: non esset autem, quia actus cuius objectum est malum, quod prosequitur voluntas; & ipse est malus: potest autem actus malus habere objectum bonum, esse tamen malus, eo quod non debito modo illud bonum appetatur. De actu autem habente simul motivum bonum & malum infra dicitur. Fufius de hac objectionem tractat Arriaga n. 23.

3. PARITAS est, ab effectu malo causa vocatur mala. Ergo & è contra à causa mala, denominabitur effectus simpliciter malus.

RESPONDETUR Arriaga, disparitatem esse: quia causare malum, est simpliciter malum, ponitq; illa causa malitiam, etiam in effectu, qui postea etiam denominat suam causam malam: jam autem causare bonum, non est quid malum: hinc illud bonum, non refundet malitiam.

QUÆSTIO III.

De Divisione in Actum indifferentem bonum vel malum essentialiter, aut accidentaliter.

Ordo inferius ponendorum titulorum sequetur ordinem jam factum.

DIFFICULTAS I.

An dentur Actus indifferentes.

Nomine actuum indifferentium per PP. antiquos veniunt opera, quæ nec sunt meritoria, nec demeritoria, adeoque naturalia. Et ita Hieron. epist. 19. ad August. cum numerasset aliqua opera naturalia; subdit: *Hoc nec bonum, nec malum est, si ve enim feceris, si ve non feceris; nec iniustitiam habebis, nec iustitiam.* In præsentia non est de hoc ulla quæstio. Sed procedit de hoc: An dentur in specie, & individuo indifferentes actus? Nomine autem in specie indifferentium actuum veniunt actus, qui versantur circa objectum secundum se, nec bonum, nec malum, ut hanc vocem explicat, Ripalda d. 69. n. 1. Nomine autem actus indifferentis in individuo, venit actus exercitus, qui neque sit bonus neque sit malus. Unde prior actus ad objectum attendit, posterior ad modum versandi, & actus in se spectati conditionem.

Non est dubium dari actus indifferentes in specie, estque communis Theologorum cum S. Th. 1. secundæ q. 18. a. 8.

RATIO. Tum, quia actus versantes circa objectum neque bona in se, neque mala in se, sunt actus indifferentes in specie, ita enim definiuntur. Sed dantur actus circa talia objecta: sic enim præscindere mystaces, neque est bonum in se